

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 900)

16.3.2005 Tarihli ve 5317 Sayılı Bankalar Kanunu ile Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/999)

Not: Kanun, Başkanlıkça Anayasa ile Plan ve Bütçe komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

31.03.2005

Sayı: B.01.0.KKB.01-18/A-2-2005-248

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 17.03.2005 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-8820/27424 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 16.03.2005 gününde kabul edilen 5317 sayılı "Bankalar Kanunu ile Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" incelenmiştir.

1- 18.06.1999 günlü, 4389 sayılı Bankalar Yasasının 15. maddesinin 7. fıkrasının (a) bendinin, incelenen Yasanın 1. maddesiyle değiştirilen ikinci paragrafının ondört ve onbeşinci tümcelerinde, "... Satışın Fon Kurulu tarafından iptal edilmesi hali hariç olmak üzere, ihalenin feshi halinde alıcısına teslim edilmiş olan mal, hak ve varlıkların iadesi istenemez. Ancak, ihale bedeli ve bu bedelin ödeme tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümleri uyarınca işleyecek faiz tutarı toplamı ile sınırlı olmak kaydıyla hak sahiplerinin tazminat hakları saklıdır...."

düzenlemesine yer verilmiştir.

Düzenlemede, yönetimi ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna geçen hak ve varlıkların 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasa uyarınca haczedilenlerin, ticari ve iktisadi bütünlük içinde bir araya getirilerek alıcısına geçişini sağlayacak biçimde ihale yoluyla satışında,

- Satışın Fon Kurulunca iptal edilmesi ayrı olmak üzere, ihalenin feshi durumunda, alıcısına teslim edilmiş olan mal, hak ve varlıkların geri verilmesinin istenemeyeceği,

- Ancak, ihale bedeli ve bu bedelin ödeme gününden başlayarak işleyecek yasal faizi toplamıyla sınırlı olmak koşuluyla ilgililerin tazminat haklarının saklı tutulduğu, belirtilmiştir.

a- Yapılan düzenlemeye göre, satışın Fon Kurulunca iptaline karar verilmesi durumunda, alıcıya geçmiş olan ihale konusu mal, hak ve varlıklar geri alınacak; ihalenin feshi durumunda ise, alıcısına teslim edilmiş olan mal, hak ve varlıkların geri verilmesi istenilemeyecektir.

İhalenin feshi kavramı, bir ihale işleminin, ihale sürecine ilişkin aykırılıkların sonradan ortaya çıkması nedeniyle yargı kararıyla ortadan kaldırılması durumunu kapsamaktadır. Nitekim, 4389 sayılı Bankalar Yasasının 15. maddesinin 7. fıkrasının (a) bendinin incelenen Yasayla değiştirilen ikinci paragrafının onaltıncı tümcesinde,

"Bu hüküm uyarınca yapılan satışlarla ilgili ihalenin feshi davaları, Fonun merkezinin bulunduğu yer idare mahkemelerinde görülür."

denilerek, feshin yargı kararıyla yapılacağı kurala bağlanmıştır.

Getirilen kurala göre, ihalenin feshi için açılan idari dava sonunda yargı yerince ihalenin iptaline karar verilse de, alıcısına teslim edilmiş olan ihale konusu mal, hak ve varlıkların geri verilmesi istenilemeyecektir.

Böylece, yasaya ve hukuka aykırılığı yargı yerince saptanarak iptal edilen ihalenin konusu olan mal, hak ve varlıkların yönetimin elinden çıkmış olacağından, ihalenin yeniden yapılması olanağı ortadan kalkmaktadır.

Bu durumun, çoğu kez ihalenin yeniden yapılmasını gerektirecek yargı kararını etkisiz kılacağı, iptal davasından elde edilmek istenen sonucu engelleyeceği, başka bir deyişle iptal kararını hükümsüz bırakacağı açıktır.

Anayasanın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Hukuk devleti, toplum yaşamında adalete ve eşitliğe uygun bir hukuk düzeni kuran, bu düzeni sürdürmekle kendini yükümlü sayan, hukuk güvenliğini sağlayan, tüm davranışlarında hukuk kurallarına uyan, işlen ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan, hukukun üstünlüğünü benimseyip uygulayan devlettir.

Hukukun üstünlüğü ilkesi, yönetimin tüm eylem ve işlemlerinin yargı denetimine bağlı olmasını ve yargı kararlarının tüm sonuçlarıyla, geciktirilmeksizin uygulanmasını gerektirmektedir.

Anayasamızda her iki konuda da düzenleme yapılarak hukukun üstünlüğü kabul edilmiştir. Anayasanın 125. maddesinde, yönetimin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtilmiş; 138. maddesinde de, yasama ve yürütme organları ile yönetimin yargı kararlarına uymak zorunda olduğu, bu organlar ve yönetimin yargı kararlarını hiçbir biçimde değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği vurgulanmıştır.

Bu kurallar uyarınca yönetim, yargı kararlarının tüm gereklerini yerine getirmek, bunun için gerekli işlem ve eylemi yapmak zorundadır.

Oysa, incelenen Yasanın yukarıda açıklanan sözkonusu düzenlemesi, yönetimin yargı kararlarını tüm sonuçlarıyla yerine getirme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaktadır. Bu nedenle ve yargı kararlarını etkisiz ve hükümsüz kılan içeriğiyle sözkonusu düzenleme, Anayasanın 2. maddesindeki hukuk devleti ve 138. maddesindeki yargı kararlarının bağlayıcılığı ilkelerine uygun düşmemektedir.

b- 4389 sayılı Bankalar Yasasının 15. maddesinin 7. fıkrasının (a) bendinin incelenen Yasayla değişik ikinci paragrafının onbeşinci tümcesinde,

".... Ancak, ihale bedeli ve bu bedelin ödeme tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine ilişkin Kanun hükümleri uyarınca işleyecek faiz tutarını toplamı ile sınırlı olmak kaydıyla hak sahiplerinin tazminat hakları saklıdır...."

düzenlemesine yer verilmiştir.

Böylece, tazminat davasında yargı yerinin hükmedeceği tazminat tutarına, ihale bedeli ve bunun yasal faizini geçemeyeceği belirtilerek, üst sınır getirilmiştir.

İncelenen Yasaya göre ihale konusu mal, hak ve varlıkların "muhammen bedeli", Satış Komisyonunun raporu üzerine Fon Kurulunca, bir başka deyişle yönetimce belirlenmektedir. Getirilen düzenlemeyle, bu bedel üzerinden başlayan ihale sonunda elde edilen bedel, ihalenin feshi durumunda hak sahibinin isteyebileceği tazminat tutarının üst sınırı olarak kabul edilmektedir. Oysa, bu bedelin, ihalenin feshinin sözkonusu olduğu durumlarda, çoğu kez, fesat karıştırılmış bir ihale sonunda oluştuğundan, ihale konusu mal, hak ve varlıkların gerçek değeri olup olmadığı da tartışmalıdır.

Ayrıca, tazminat davasını açan kişinin Yasada belirtilenden daha fazla zarara uğradığını kanıtlayabilmesi olanaklıdır. Bu olanağın davacının elinden alınması hukuka uygun düşmemektedir.

Öte yandan, getirilen düzenlemeyle yargıcın takdir hakkı da sınırlandırılmış ve kanıtlanan gerçek zararın tazminine karar verme olanağı elinden alınmıştır.

Anayasanın "Cumhuriyetin nitelikleri" başlıklı 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiş; "Hak arama hüriyeti" başlıklı 36. maddesinde, herkesin, meşru vasıta ve yollardan yararlanarak yargı yerleri önünde davacı ya da davalı olarak sav ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu vurgulanmış; "Yargı yolu" başlıklı 125. maddesinde, yönetimin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kabul edilmiş; "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138. maddesinde de, yargıçların görevlerinde bağımsız olduğu, Anayasaya, yasaya ve hukuka uygun biçimde vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci ya da kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve yargıçlara emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği ve telkinde bulunamayacağı kurala bağlanmıştır.

İncelenen Yasayla yapılan sözkonusu düzenleme, Anayasanın yukarıda belirtilen kurallarıyla bağdaşmamaktadır.

Nitekim, 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluşu ve Yayınları Hakkında Yasanın 28. maddesinde 4756 sayılı Yasayla yapılan değişiklikle getirilen, gerçek ve tüzel kişilik haklarına saldırı oluşturan yayınlar ile gerçeğe aykırı yayınlar nedeniyle açılan tazminat davalarında uygulanacak on milyar liralık alt sınıra ilişkin kuralın yürürlüğü, Anayasa Mahkemesinin 12.06.2002 günlü, E.2002/97, K.2002/9 (YD) sayılı kararıyla durdurulmuş ve anılan kural, gerekçeli kararı henüz yayımlanmamakla birlikte, Yüksek Mahkemenin 21.09.2004 günlü, E.2002/100, K.2004/109 sayılı kararıyla iptal edilmiştir. Sözkonusu kuralın yürürlüğü, Yüksek Mahkemenin 21.09.2004 günlü, E.2002/100, K.2004/9 (YD) sayılı kararı ile, iptal kararının sonuçsuz kalmaması için, kararın Resmî Gazetede yayımlanacağı güne kadar yeniden durdurulmuştur.

2- İncelenen Yasanın 2. maddesiyle değiştirilen, 13.04.1994 günlü, 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluşu ve Yayınları Hakkında Yasanın 29. maddesinin (h) bendinde,

"h) Bir ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşunda yabancı sermaye payı, bu Kanunun ilgili diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla herhangi bir sınırlamaya tabi değildir.

% 50'den fazla yabancı sermaye payı bulunan toplam radyo ve televizyon yayın kuruluşu sayısı ulusal yayın yapan kuruluş sayısının dörtte birinden fazla olamaz.

Bölgesel ve yerel radyo ve televizyon yayın kuruluşlarında yabancı sermaye hisse sahibi olamaz." düzenlemesine yer verilmiştir.

a- Yapılan düzenleme ile ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının yabancılara satışına olanak sağlanmakta, bu bağlamda, yönetimi ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen şirketlerden radyo ve televizyon yayıncılığı yapanların tüm payının yabancılara satışının da yolu açılmaktadır.

Yönetimi ve denetimi Fona devredilen radyo ve televizyon yayıncılığı yapan şirketlerin tüm payının yabancılara satışının gerçekleştirilmesi için; önce, incelenen Yasanın 1. maddesiyle, bu şirketlerdeki geçici frekans ve kanal kullanımı izinlerinden doğan haklar, yabancı gerçek ve tüzel kişilere yapılacak satışa konu olacak hak ve varlıklar kapsamına alınmış; sonra da, incelenen Yasanın 2. maddesiyle, yönetimi ve denetimi Fona geçen yayın kuruluşunun paylarının tümünün yabancı gerçek ya da tüzel kişilere satışı olanaklı kılınmıştır.

Ne var ki, incelenen Yasanın 2. maddesiyle yapılan düzenleme, yalnızca yönetimi ve denetimi Fona devredilen yayın kuruluşları ile sınırlı değildir. Diğer ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşları da, öngörülen sınırlar çerçevesinde yabancı gerçek ve tüzel kişilere satılabilecektir.

Başka bir anlatımla, incelenen Yasanın 2. maddesiyle yapılan düzenleme ile, radyo ve televizyon kuruluşlarındaki yabancı sermaye payının oranıyla ilgili sınırlama, ulusal ölçekte yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarının dörtte biri yönünden kaldırılmakta ve bu kuruluşlardaki yabancı sermaye payının % 25'ten % 100'e çıkarılmasına olanak sağlanmaktadır.

b- Anayasanın 25. maddesinde, herkesin düşünce ve kanaat özgürlüğüne sahip olduğu; 26. maddesinde, herkesin düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ya da başka yollarla tek başına ya da toplu olarak açıklama ve yayma hakkının bulunduğu belirtilmiştir.

Anayasanın 28. maddesinde ise, basın özgürlüğü düzenlenmiş; Devlete, basın ve haber alma özgürlüğünü sağlayacak önlemleri alma görevi verilmiştir.

Düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğü ile basın özgürlüğü birbirini tamamlayan özgürlüklere niteliklidir. Nitekim, Anayasanın 26. maddesinde, düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğünün Resmî makamların karışması olmaksızın haber ya da düşünce almak ya da vermek serbestliğini de kapsadığı belirtilmiştir.

Yine Anayasanın 26 ve 28. maddelerine göre, her iki özgürlüğün kullanılması da, ulusal güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri, Devletin ülkesi ve ulusuyla bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak yöntemince belirlenmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret ya da haklarının özel ve aile yaşamlarının yahut yasanın öngördüğü meslek sınırlarının korunması ya da yargılama görevinin gereğine uygun biçimde yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlandırılabilir. Ayrıca, basın özgürlüğü, Anayasanın 1, 2 ve 3. maddeleri kurallarının değiştirilmesini sağlamak amacıyla da kullanılamayacaktır.

Bu kurallar, Anayasa koyucunun kimi kavram, ilke ve değerlere verdiği önemi, bunların korunması için Devletin gerekli özeni gösterip önlemleri alması gerektiğini göstermektedir.

Günümüzde düşüncenin, kültürün ve bilimin toplum içinde yayılmasını sağlamakta en etkili araç radyo ve televizyon yayınları olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Bu gerçek, yayın hizmetleri ile temel hak ve özgürlükler arasında yakın ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

Yazılı basının yanı sıra görsel ve işitsel medya, düşünce ve kanaat özgürlüğünü önemli derecede etkileme gücüne sahiptir. Medya kuruluşları ve medya yayınları bir toplumda demokrasinin yerleşmesi, gelişip güçlenmesi, özgün biçimde düşünce ve kanaatlerin oluşması, ülke ve ulus bilincinin yerleşip geliştirilmesi yönünden önemli bir güce ve etkiye sahiptir.

Bu nedenle, ülkemizde radyo ve televizyon yayınları kamu hizmeti yayıncılığı ilkesine göre düzenlenmiş, radyo ve televizyon yayınları çeşitli yönlerden yasal sınırlamalara ve kamusal denetime bağlı tutulmuştur.

Radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının toplumu oluşturmaktaki etkileme gücü yayın izni verilmesinde yerli ve yabancı tüm yayıncılar yönünden çok seçici davranılmasını, ülke çıkarlarının gözetilip kollanmasını gerektirmektedir.

Geçmiş deneyimler, yayıncılığın kimi ticari ve öznel nedenlerle nasıl kullanıldığının örnekleriyle doludur. Bu deneyimler ortada iken yabancı gerçek ve tüzel kişilere ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının tüm payına sahip olanağının sağlanması ulusal çıkarlarla ve kamu yararıyla bağdaşmamaktadır.

c- Anayasanın 133. maddesinde, Devletçe kamu tüzelkişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kurumu ile kamu tüzelkişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının yansızlığının esas olduğu belirtilirken, düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğü kapsamında bulunan haber almak ya da vermek özgürlüğü korunmak istenmiştir.

Anayasanın aynı maddesinde, 08.07.1993 günlü, 3913 sayılı Yasayla yapılan değişiklikle, radyo ve televizyon istasyonları kurmak ve işletmek, yasayla düzenlenecek koşullar çerçevesinde serbest bırakılmıştır.

Anayasanın 26. maddesinde ise, düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğünün, radyo, televizyon, sinema ya da benzeri yollarla yapılan yayınların izin sistemine bağlanmasına engel olmadığı belirtilmiştir. Madde gerekçesinde de, radyo, televizyon ve sinema yoluyla yapılan yayınlarda "serbesti sistemi" yerine "izin sistemi"nin kabul edildiği açıklanmıştır.

Bu ilke ve kurallar, radyo ve televizyon yayıncılığının özelleştirilmesine karşın "ticari yayıncılık modeli"ne geçilmediğini, yayıncılığın "kamu hizmeti anlayışı" içinde yapılması gerektiğini göstermektedir.

Nitekim, Anayasa Mahkemesinin, TRT Kurumuna ilişkin verici tesislerinin PTT Yönetimine devriyle ilgili 3517 sayılı Yasanın iptali istemiyle açılan dava sonunda verdiği 18.05.1990 günlü, E.1989/9, K.1990/8 sayılı kararında,

"....Anayasanın, radyo-televizyon yayını gibi çağın en ileri teknolojik aşamasını yapmış bir kamu hizmeti için öngördüğü yönetim biçimi, yine Anayasada belirtilen nitelikleri taşımalıdır...." denilerek, radyo ve televizyon yayıncılığı "kamu hizmeti" olarak nitelendirilmiştir.

Yayıncılığın devlet tekelinden çıkarılmasına karşın, kamu ve özel tüm yayınların özerk bir kamu otoritesinin gözetim ve denetimi altında tutulması, yayınların yasayla düzenlenecek ilkelere uygun olma koşulunun öngörülmesi, kamunun yansız ve özgür haber alma hakkının korunması ve yayınların kamuoyunu etkilemekteki olağanüstü gücü nedeniyledir.

Bu niteliği nedeniyle radyo ve televizyon yayıncılığında tekelleşmenin önlenmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu alanda tekelleşmenin önlenmesinin amacı, bağımsız ve yansız yayıncılığı sağlamaktır. Çünkü, bağımsız ve yansız yayıncılık eşitlikçi, dengeli, doğru ve çoğulcu yayın anlayışının, dolayısıyla kamu hizmeti niteliğinin olmazsa olmaz koşuludur.

Öte yandan, geleneksel elektronik yayıncılık teknolojisi çerçevesinde, tüm telekomünikasyon iletileri gibi radyo ve televizyon iletileri de havadaki elektromanyetik dalgalar yoluyla taşınmaktadır. Bu dalgalar çeşitli frekanslara sahiptir ve radyo ve televizyon sinyalleri ancak belirli frekanslar üzerinden iletilebilmektedir.

Elektromanyetik dalga ortamı kamu malıdır; kullanımı izne bağlıdır. Bir kamu hizmeti olarak düzenlenen yayıncılık hizmeti için gereken kamu malı, özerk bir kamu tüzelkişisince, yasa da yer verilen koşullar çerçevesinde "tahsis" edilerek kullanılabilir.

Bu sinyalleri taşıyan elektromanyetik dalgalar aynı zamanda doğal kaynaklardır ve Anayasanın 168. maddesi uyarınca Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

Bu nedenlerle, yabancı gerçek ya da tüzel kişilerin ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarına sahip olmaları, bağımsız ve yansız yayıncılık ilkeleri ve kamu hizmetinin gerekleriyle de bağdaşmamaktadır.

d- Anayasa Mahkemesinin, 3987 sayılı "Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesi ve Özelleştirme Sonucunda Doğabilecek İstihdamla İlgili Sorunların Çözümlemesine İlişkin Kanun Hükümünde Kararnameler Çıkarılması Amacıyla Yetki Verilmesine Dair Kanun"un iptali istemiyle açılan dava sonunda verdiği, 07.07.1994 günlü, E.1994/49, K.1994/45-2 sayılı kararında, yabancı sermayeye ilişkin ortaya koyduğu ilkelere biri de, ülkenin bağımsızlığı, güvenliği ve ulusal çıkarlar yönünden, özelleştirmenin yabancılaştırmaya dönüştürülmemesi zorunluluğudur.

Yüksek Mahkeme bu kararında,

- İçerdiği temel görüş ve ilkeler, öbür kurullarla eşdeğer olan Anayasanın başlangıç kısmının beşinci paragrafında, hiçbir düşünce ve mülahazanın Türk ulusal çıkarları karşısında korunma göremeyeceği ilkesinin, Anayasanın öngördüğü hukuk düzeni içinde ulusal çıkarların herşeyin üzerinde tutulmasını gerektirdiğini,

- Anayasanın 2. maddesinde, "....toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı ....içinde insan haklarına saygılı...." olunacağına yer verilerek devlet ve toplum çıkarlarına öncelik tanıdığını,

- Anayasanın 5. maddesinde yer verilen "Türk Milletinin bağımsızlığı" ilkesinin siyasal ve ekonomik bağımsızlığı birlikte içerdiğini, bu kavramların yalnız başına bir anlam taşımadıklarını, birbirlerini tamamlayan kavramlar olduklarını,

- Anayasanın 16. maddesinde, Anayasanın 12. maddesinde herkese tanınan temel hak ve özgürlüklerin, yabancılar için, uluslararası hukuka uygun olarak yasayla sınırlandırılabilirliğinin kurala bağlandığını, yabancıların temel hak ve özgürlüklerin kimilerinden yurttaşlar gibi yararlanmalarının, bu hakların kimi sınırlama ve kısıtlamalara bağlı tutulmasının nedenlerinin, Devleti korumak, onun sürekliliğini sağlamak gibi düşüncelerde aranması gerektiğini, Devletin geleceği

üzerinde doğrudan etkisi olan yaşamsal önemdeki konularda yabancıların ağırlığını önleyici kural-
ların getirilmesinin bağımsızlığın korunması yönünden zorunlu olduğunu,

belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi yine aynı kararında,

- Kalkınmayı hızlandırmak için dış borçlanma, yabancı sermaye ve yabancı ortaklıklardan yararlanmak gerektiğini, ancak özelleştirme yoluyla giderek yabancıların nüfuzuna yol açılmasının ülke bağımsızlığı yönünden kabul edilemez olduğunu, bu gerçeğin özelleştirme politikası uy-
gulayan gelişmiş kimi ülkeleri bile önlem almak zorunda bıraktığını,

- Türk Ulusunun çıkarlarının, ülke bağımsızlığının ve güvenliğinin gözetilmesini, özelleştir-
menin yabancılaştırmaya dönüşmemesi yönünden getirilecek kuralların öneminin büyük olduğunu ve uygulamaların karşılıklılık ilkesi gözetilerek yapılması gerektiğini,

- Telekomünikasyon, elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı gibi stratejik önemi olan alanlara yaban-
cıların, girmesinin ötesinde egemen olmasının, güvenlik, bağımsızlık ve ekonomik yönlerden çok sakıncalı olabileceğini, çünkü bu tür kamu hizmetlerinin ülke güvenliği ile çok yakından ilgili ol-
duğunu, düzenlemelerin bu tür durumları önleyecek biçimde yapılmasının gerektiğini,

- Özelleştirmenin stratejik konumda olan bölgelerde yabancılara taşınmaz mal satışına neden olmaması gerektiğini, vurgulamıştır.

Ayrıca, burada önemle belirtmek gerekir ki, Anayasa Mahkemesi, ülkemizdeki sermaye birikimi düzeyinin, özelleştirmenin yabancılaştırmaya dönüşmesi olasılığını yükselteceğini, telekomünikasyon ve elektrik gibi stratejik öneme sahip kamu hizmetlerinin yabancılaşmasının, ül-
ke savunması, güvenliği ve bağımsızlığı yönünden sakıncalı olacağını altını yeniden ve önemle çizmekte, devletleştirme olanağının bu riski ortadan kaldırmayacağı düşüncesinin ise, ulusal ve uluslararası hukuk yönünden pek geçerli görülemeyeceğini de belirtmektedir.

Anayasa Mahkemesinin yukarıda değinilen kararıyla ortaya konulan ilkeler, kamuoyunu et-
kilemekteki olağanüstü gücü, bugüne kadar yaşanan bir çok olay nedeniyle tartışılmayacak bir ger-
çek olan radyo ve televizyon yayıncılığı için de geçerlidir.

Yabancılara tanınacak hakların kimi sınırlama ya da kısıtlamalara bağlı tutulmasını Devleti korumak, onun sürekliliğini sağlamak gibi düşüncelerde aramak gerekir. Devletin geleceği üzerin-
de doğrudan etkisi olan, yaşamsal önemdeki konularda yabancıların ağırlığını önleyici gerçekçi sınırlamalar getirilmesi, bağımsızlığın ve ulusal çıkarların korunması yönünden zorunludur.

e- İncelenen Yasanın 2. maddesiyle yapılan düzenleme ile özel radyo ve televizyon kuruluş-
larında yabancıların ağırlığının önlenmesi amacıyla kimi sınırlamalara yer verildiği görülmektedir. Gerçekten, yapılan düzenlemede,

- Yabancı sermayenin bölgesel ve yerel radyo ve televizyon yayın kuruluşlarında pay sahibi ol-
ması yasaklanmıştır,

- % 50'den fazla yabancı sermaye payı bulunan toplam radyo ve televizyon yayın kuruluşu sayısının, ulusal yayın yapan kuruluş sayısının dörtte birinden fazla olamayacağı belirtilmiş,

- 3984 sayılı Yasanın ilgili diğer sınırlayıcı kuralları saklı tutularak, bir özel radyo ve televiz-
yon kuruluşunda ortak olan gerçek ya da tüzel yabancı kişinin bir başka radyo ve televizyon kuruluşuna ortak olması önlenmiştir.

Önemle vurgulamak gerekir ki, yukarıda sözü edilen sınırlamalar, yabancıların bu alanda oluşacak etkinliklerini önleyecek nitelik taşımamaktadır.

Bir kez, kendi devletleri ve şirketlerinin desteğiyle, bir televizyon kanalının tüm payını satın alan yabancı yayıncılara karşı Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun etkili bir denetim ve sınırlama uygulaması, uluslararası siyasal nedenlerden dolayı son derece güçtür. Böyle bir uygulamanın Tür-
kiye'ye ciddi sorunlar yaşatması güçlü olasılıktır.

İkinci olarak, incelenen Yasanın Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında, Hükümet adına konuşan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısınınca belirtildiğine göre, bugün yurdumuzda ulusal yayın yapan 24 yayın kuruluşu vardır. Getirilen kurala göre, yabancı gerçek ya da tüzel kişiler, 6 yayın kuruluşunun tümüne, geri kalanlara da % 50 oranında sahip olabilecektir.

Kamuyu oluşturmakta, toplumun bilgi almasında en etkili ve izlenme payı % 50'nin üzerinde olan 6 televizyon kanalındaki yabancı sermaye payının % 100'e çıkmasıyla Türkiye'nin en kritik sorunlarında nasıl bir tabloyla karşılaşacağını görmek güç değildir.

Yabancı sermaye payı % 50'den fazla, gerektiğinde % 100'e ulaşacak ulusal radyo ve televizyonların sayısal olarak belirlenmesi, yapılan düzenlemenin hukuka ve kamu yararına aykırılığını ve yaratacağı sakıncaları azaltmamakta ya da ortadan kaldırmamaktadır. Çünkü, radyo ve televizyonların kamuyu oluşturmaktaki, haber ve bilgilendirme programları yoluyla tüm toplumu etkileme ve koşullandırmaktaki güç ve etkileri inanılmaz boyuttadır. Yazılı ve görsel basının demokrasilerde "dördüncü güç" olarak nitelendirilmesinin nedeni budur.

Yazılı, görsel ve işitsel medya ve özellikle de radyo ve televizyonların toplum üzerindeki etkinlikleri yaptıkları yayınların dinlenmesi ve izlenmesiyle doğru orantılıdır.

TRT Genel Müdürlüğünce kitaplaştırılan, 2004 yılı "Televizyon Yayınları Kamuyu Araştırması"na göre, ulusal ölçekte yayın yapan 6 televizyon kanalının toplam izlenme payı % 59'un üstündedir.

Araştırma sonuçlarına göre, TRT kanallarının (TRT 1, 2, 3, 4 ve GAP) toplam izlenme payı % 23.58, diğer kanalların izlenme payı % 13.73, yerel televizyon kanallarının izlenme payı ise % 0.55'tir.

Görüldüğü gibi 24 ulusal kanaldan 6'sının yabancıların eline geçmesi Türkiye'nin kültür yaşamını, demokrasisini, ulusal çıkarlarını, kamu düzenini ve kamu güvenliğini yabancıların etki alanına açık duruma getirecektir. Görsel medyanın, toplumun en küçük birimlerinin günlük yaşamına girdiği ve insanları ve toplumları derinden etkilediği, davranışlarını, düşünce ve yaşam biçimlerini önemli ölçüde yönlendirip değiştirdiği gözönünde bulundurulduğunda, incelenen Yasa ile yapılan değişikliğin kamu yararına uygun bulunmadığı açıkça görülecektir.

Ayrıca, getirilen düzenlemeye göre, ulusal ölçekte yayın yapan 6 televizyon kanalının tümünün yanı sıra diğer 18 televizyon kanalının % 50'sinin de yabancılara geçebileceği gözden uzak tutulmamalıdır.

Öte yandan, bugün için 24 olan ulusal ölçekli televizyon yayınlarının, kanal ve uydudan yayın olanaklarının artmasıyla çok yüksek sayılara ulaşması uzak bir olasılık değildir. Televizyonlarla ilgili bu gerçeklere ulusal ölçekte yayın yapan radyolar da eklendiğinde durumun ülke yönünden sakıncaları daha da belirginleşmektedir.

Kaldı ki, yabancı sermayeye yerel ve bölgesel yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşları için getirilen yasağın, kamuoyunu etkileme gücü çok daha yüksek olan ulusal yayın yapanlar yönünden kaldırılmasının haklı bir gerekçesi de yoktur ve bu çelişki yaratmaktadır.

Ulusal radyo ve televizyonlarda yabancı sermaye payına ilişkin % 25'lik sınırın kaldırılmasının Avrupa Birliğine uyum süreciyle de bir ilgisi bulunmamaktadır. Bu yönden bakıldığında, AB üyesi ülkelerde farklı uygulamalar ve düzenlemeler olduğu görülmektedir.

Bu nedenlerle, ulusal radyo ve televizyon yayını kuruluşlarının dörtte birinde yabancı gerçek ve tüzel kişilerin sahip olacakları payın yüzde yüz oranına çıkmasına, diğerlerinde % 50'ye ulaşmasına olanak sağlayan ve böylece bu alana yabancıların egemen olmasının yolunu açan düzenleme anayasal kurallar, ulusal çıkarlar ve kamu yararı ile bağdaşmamaktadır.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 5317 sayılı "Bankalar Kanunu ile Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmesi için, Anayasanın değişik 89 ve 104. maddeleri uyarınca birlikte geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet SEZER
Cumhurbaşkanı

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/ 999

16.5.2005

Karar No.: 36

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisince 16.3.2005 tarihinde kabul edilen ve yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığı Makamına sunulan 5317 sayılı Bankalar Kanunu ile Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Sayın Cumhurbaşkanınca Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü maddeleri gereğince yayımlanması uygun bulunmayarak bir daha görüşülmek üzere 31.3.2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına geri gönderilmiş ve Başkanlıkça 4.4.2005 tarihinde gerekçeli geri gönderme tezkeresi ile birlikte tali komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 12.5.2005 tarihinde yaptığı 52 nci birleşiminde anılan Kanun ile geri gönderme tezkeresi, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdülatif Şener ile Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Telekomünikasyon Kurumu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Sermaye Piyasası Kurulu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Türkiye Bankalar Birliği temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Sayın Cumhurbaşkanının geri gönderme tezkeresinde;

- Kanunun 1 inci maddesine ilişkin olarak; fon bünyesindeki şirketlerin ihalesinin feshi için açılan idari dava sonunda yargı yerlerince ihalenin iptaline karar verilse de alıcısına teslim edilmiş olan ihale konusu mal, hak ve varlıkların geri verilmesinin istenilemeyeceğine ilişkin düzenlemenin ihalenin yeniden yapılması olanağını ortadan kaldırdığı, bu durumun ihalenin yeniden yapılmasını gerektirecek yargı kararlarını etkisiz kılacağı, iptal davasından elde edilmek istenen sonucu engelleyeceği, başka bir deyişle, iptal kararını hükümsüz bırakacağı, bu düzenlemenin Anayasanın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine, 125 inci maddesindeki idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükmüne ve 138 inci maddesindeki yargı kararlarının bağlayıcılığı ilkesine uygun düşmeyeceği,

- Öte yandan, Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrasının onbeşinci cümlesindeki hüküm ile tazminat davasında yargı yerinin hükmedeceği tazminat tutarına, ihale bedeli ve bunun yasal faizini geçemeyeceği şeklinde üst sınır getirildiği, bu durumda çoğu kez ihalenin feshinin fesat karıştırılmış bir ihale sonunda olduğundan, ihale bedelinin ihale konusu mal, hak ve varlıkların gerçek değeri olup olmadığı tartışmalı olacağı, tazminat davasını açan kişinin yasada belirtilenden daha fazla zarara uğradığını kanıtlayabilmesinin olanaklı olduğu, bu olanağın davacının elinden alınmasının hukuka uygun düşmeyeceği, bu düzenlemenin Anayasanın hak arama hürriyetine ilişkin 36 ncı maddesi, "Yargı yolu" başlıklı 125 inci maddesi ve "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138 inci maddesi ile bağdaşmadığı,

- Kanunun 2 nci maddesi ile ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının yabancılara satışına olanak sağlandığı,

- Anayasanın 25 inci maddesinde herkesin düşünce ve kanaat özgürlüğüne sahip olduğu, 26 ncı maddesinde herkesin düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ya da başka yollarla tek başına ya da toplu olarak açıklama ve yayma hakkının bulunduğu, 28 inci maddesinde ise basın özgürlüğü

açısından Devlete basın ve haber alma özgürlüğünü sağlayacak önlemleri alma görevi verildiği, keza 26 ve 28 inci maddelerde yer alan özgürlüklerin sınırlandırılmasının belirli amaçlar doğrultusunda olabileceği, toplumsal yaşam içinde radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının önemi ile Anayasal düzenlemeler dikkate alındığında yabancı gerçek ve tüzel kişilere ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının tüm payına sahip olma olanağının sağlanmasının ulusal çıkarlarla ve kamu yararıyla bağdaşmadığı,

- Anayasanın 26 ncı maddesinin gerekçesinde radyo, televizyon ve sinema yoluyla yapılan yayınlarda "serbesti sistemi" yerine "izin sistemi" nin kabul edildiğinin belirtildiği, radyo ve televizyon yayıncılığının özelleştirilmesine karşın "ticari yayıncılık modeline" geçilmediği, yayıncılığın "kamu hizmeti anlayışı" içinde yapılması gerektiği, radyo ve televizyon yayıncılığında tekelleşmenin önlenmesinin önemli olduğu, öte yandan elektromanyetik dalga ortamının kamu malı olduğu ve kullanımının izne bağlı olduğu, elektromanyetik dalgaların aynı zamanda doğal kaynaklar olarak Anayasanın 168 inci maddesi uyarınca Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, yabancı gerçek ya da tüzel kişilerin ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarına sahip olmalarının bağımsız ve yansız yayıncılık ilkeleri ve kamu hizmetinin gerekleriyle bağdaşmadığı, Anayasa Mahkemesinin bu konulara ilişkin kararları bulunduğu,

- Kanun ile özel radyo ve televizyon kuruluşlarında yabancı ağırlığının önlenmesine yönelik sınırlamaların, yabancıların bu alanda oluşacak etkinliklerini önleyecek nitelik taşımadığı,

Şeklindeki değerlendirmeleri sonucunda, 5317 sayılı Bankalar Kanunu ile Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, bir daha görüşülmesi için Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisine iade edilmiştir.

Komisyonumuzda, 5317 sayılı Bankalar Kanunu üzerine yapılan müzakerelerde;

- Geri gönderme tezkeresinde yer alan hususlar doğrultusunda Kanunda gereken değişikliklerin yapılmasının olumlu olacağı,

- Kanunun Anayasal haklara ilişkin gereklerle tam örtüşmediği, geri gönderme gerekçesinde belirtilen hususlar düzeltilse de sorunlu bir düzenleme olmayı sürdüreceği,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Kanuna ilişkin hukuki değerlendirmelerin çeşitli olduğu, fiili imkânsızlığın hukukileştirilmesi şeklinde görüşler bulunduğu, Anayasaya aykırılık yönündeki değerlendirmelerin tartışmalı olduğu,

- Yine de Kanunun geri gönderme gerekçesi doğrultusunda değiştirilmesinin uygun olacağı, ifade edilmiştir.

Kanunun;

- 1 inci maddesi; ihalenin feshi halinde alıcısına teslim edilmiş olan mal hak ve varlıkların iadesine ilişkin düzenleme ile tazminat hususunu düzenleyen hükmün madde metninden çıkarılması suretiyle,

- 2 nci maddesi; geri gönderme tezkeresinde yer alan görüşler doğrultusunda metinden çıkarılması suretiyle,

- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri; 2 ve 3 üncü maddeleri olarak aynen, Kabul edilmiştir.

Ayrıca, Kanun başlığı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda değişiklik öngören 2 nci maddenin çıkarılması nedeniyle "Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" olarak değiştirilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açıba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyonkarahisar	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Halil Aydoğan</i>	<i>Mehmet Zekai Özcan</i>
İstanbul	Afyonkarahisar	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>M. Mesut Özakcan</i>	<i>A. Kemal Deveciler</i>	<i>Ali Osman Sali</i>
Aydın	Balıkesir	Balıkesir
(Ayrıışık oy yazısı ektedir)	(Ayrıışık oy yazısı ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet İnal</i>	<i>Osman Nuri Filiz</i>	<i>Alaattin Büyükkaya</i>
Batman	Denizli	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Birgen Keleş</i>	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>	<i>Fazıl Karaman</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
(Karşı oy yazısı ektedir)	(Ayrıışık oy yazısı ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Y. Selahattin Beyribey</i>	<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Muzaffer Baştıpçı</i>
Kars	Kayseri	Kocaeli
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Fehmi Kinay</i>	<i>O. Seyfi Terzibaşıoğlu</i>	<i>Osman Seyfi</i>
Kütahya	Muğla	Nevşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Cemal Uysal</i>	<i>İmdat Sütüoğlu</i>	<i>Musa Uzunkaya</i>
Ordu	Rize	Samsun
Üye	Üye	
<i>Enis Tütüncü</i>	<i>Faruk Nafiz Özak</i>	
Tekirdağ	Trabzon	
(Karşı oy yazısı ektedir)		

AYRIŞIK OY

Daha önce yasalaşan teklif sayın Cumhurbaşkanını tarafından tekrar görüşölmek üzere TBMM'ye gönderilmiş ve iade gerekçeleri Hükümet tarafından uygun görölerek düzeltilmiştir.

Yasalaşan teklifin, öncelikle bir Hükümet tasarısı olarak değil de, bir kanun teklifi olarak gelmesini daha önce de belirttiğimiz gibi etik bulmuyoruz. Çünkü, özünde çok ciddi değişiklikler öngören bir Bankalar Yasası değişikliğinin, Hükümet tasarısı olarak Parlamenteoya gelmesi daha uygun olurdu.

Yasada her ne kadar sayın Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçeleri dikkate alınmışsa da, birinci madde bu haliyle de Anayasanın sosyal devlet ilkesine aykırıdır. Çünkü TMSF, Yasanın kendisine verdiği yetkileri kullanıp, çeşitli şirketlerin aktifinde yer alan malları "ticari ve iktisadi bütünlük" içinde satması halinde, aktifinden varlıklarının çıkması nedeniyle faaliyet alanını kaybeden şirketlerin ve özellikle de bu şirketlerdeki çalışanların durumunun ne olacağı yasada düzenlenmemiştir. Oysa, çalışanların haklarını korumak, "sosyal devlet" in temel görevlerinden birisidir. Yasa ile bu temel görev açıkça ihmal edilmiştir.

Birgen Keleş
İstanbul

Kemal Kılıçdaroğlu
İstanbul

A. Mesut Özakcan
Aydın

Enis Tütüncü
Tekirdağ

A. Kemal Deveciler
Balıkesir

ANAYASANIN 89 ÜNCÜ VE 104 ÜNCÜ
MADDELERİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞ-
KANINCA BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK
ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUN
**BANKALAR KANUNU İLE RADYO VE
TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYIN-
LARI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN**

MADDE 1.- 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrasının (a) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Fonun yönetim ve denetimine sahip olduğu şirketlerin ve/veya bu fıkra uyarınca yönetimini ve denetimini devir aldığı şirketlerin, Fon tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ve müdürleri ile Fonun atadığı bu yöneticiler tarafından şirketi temsil ve ilzam ile yetkili kılınan genel müdür, genel müdür yardımcısı ve müdür gibi şirket çalışanları veya Fon, bu bentte sayılan gerçek veya tüzel kişilere ait şirket hisselerinin ve/veya bu şirketlerdeki lisans, ruhsat, 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesi hükmü kapsamında geçici frekans ve kanal kullanımı ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan hakları dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıklarının ve/veya bu hisselerle orantılı aktiflerinin satışını gerçekleştirmeye ve bu satışlardan elde edilen tutarları Fon alacaklarına mahsup etmeye veya şirketlerin kamu borçları ve/veya Sosyal Sigortalar Kurumuna borçları ile sair borçlarını ödemedede kullanmaya ve bu işlemler ile ilgili kararlar almaya 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 324 üncü maddesi ile bağlı kalmaksızın yetkilidirler. Bu şirket ve iştiraklerin % 49'undan fazlası ile bunlara ait her türlü mal, hak ve varlıklar, gayrimenkullerle ilgili özel kanunlarındaki kısıtlamalar saklı kalmak kaydıyla yabancı gerçek ve tüzel kişilere satılabilir. Fon alacaklarının tahsilini teminen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca haczedilen aktif

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN**

MADDE 1.- 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrasının (a) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fonun yönetim ve denetimine sahip olduğu şirketlerin ve/veya bu fıkra uyarınca yönetimini ve denetimini devir aldığı şirketlerin, Fon tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ve müdürleri ile Fonun atadığı bu yöneticiler tarafından şirketi temsil ve ilzam ile yetkili kılınan genel müdür, genel müdür yardımcısı ve müdür gibi şirket çalışanları veya Fon, bu bentte sayılan gerçek veya tüzel kişilere ait şirket hisselerinin ve/veya bu şirketlerdeki lisans, ruhsat, 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesi hükmü kapsamında geçici frekans ve kanal kullanımı ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan hakları dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıklarının ve/veya bu hisselerle orantılı aktiflerinin satışını gerçekleştirmeye ve bu satışlardan elde edilen tutarları Fon alacaklarına mahsup etmeye veya şirketlerin kamu borçları ve/veya Sosyal Sigortalar Kurumuna borçları ile sair borçlarını ödemedede kullanmaya ve bu işlemler ile ilgili kararlar almaya 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 324 üncü maddesi ile bağlı kalmaksızın yetkilidirler. Bu şirket ve iştiraklerin % 49'undan fazlası ile bunlara ait her türlü mal, hak ve varlıklar, gayrimenkullerle ilgili özel kanunlarındaki kısıtlamalar saklı kalmak kaydıyla yabancı gerçek ve tüzel kişilere satılabilir. Fon alacaklarının tahsilini teminen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca hac-

(Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri
Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha
Görüşülmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

değerler ile lisans, ruhsat ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan haklar ve bu varlıkların ferî veya mütemmim cüzü niteliğindeki sözleşmelerden doğan, ancak başlı başına iktisadî değeri olmayanlar da dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıkları bir araya getirerek ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturarak alıcısına geçişini sağlayacak şekilde satışına, hacizli malların birden fazla borçluya ait olması ve/veya birden fazla alacaklının haczi olması halinde de satışı yaptırmaya, ihale bedelinin ödenme şeklini, para birimini, alıcıların sahip olması gereken şartları, ödeme tarihini ve ihalenin sair usûl ve esasları ile satış şartlarını 6183 sayılı Kanun hükümlerine bağlı olmaksızın belirlemeye, satışa konu ticarî ve iktisadî bütünlüğü alacağına mahsuben satın almaya, satışa konu varlıkların ait olduğu şirketlerin teknik bilgi, yazılım, donanım, ekipman, mal ve hizmet alımından doğan geçmiş dönem borçlarını ihale bedelinden ödemeye veya ihale alıcısına ödemeye Fon Kurulu yetkilidir. Fon Kurulu, satış kararıyla birlikte, bu satışı gerçekleştirmek üzere en az üç kişiden oluşan bir Satış Komisyonu oluşturur ve başkanını belirler. Satış Komisyonu, toplam üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplam üye sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Ticarî ve iktisadî bütünlüğün muhammen bedeli, Satış Komisyonu tarafından, uzman gerçek veya tüzel kişilerin kıymet takdiri raporu dikkate alınarak, daha önce bütünlüğü oluşturan varlıkların ayrı ayrı kıymet takdirlerinin yapılmış olması ile bağlı olmaksızın düzenlenecek rapor çerçevesinde Fon Kurulu tarafından belirlenir. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mahcuzlar üzerinde birden fazla kişinin aynı veya şahsî hakkının bulunması veya bunların mülkiyetinin birden fazla kişiye ait olması durumunda, bu mal, hak ve/veya varlıkların değeri ayrı ayrı tespit edilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

zedilen aktif değerler ile lisans, ruhsat ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan haklar ve bu varlıkların ferî veya mütemmim cüzü niteliğindeki sözleşmelerden doğan, ancak başlı başına iktisadî değeri olmayanlar da dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıkları bir araya getirerek ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturarak alıcısına geçişini sağlayacak şekilde satışına, hacizli malların birden fazla borçluya ait olması ve/veya birden fazla alacaklının haczi olması halinde de satışı yaptırmaya, ihale bedelinin ödenme şeklini, para birimini, alıcıların sahip olması gereken şartları, ödeme tarihini ve ihalenin sair usul ve esasları ile satış şartlarını 6183 sayılı Kanun hükümlerine bağlı olmaksızın belirlemeye, satışa konu ticarî ve iktisadî bütünlüğü alacağına mahsuben satın almaya, satışa konu varlıkların ait olduğu şirketlerin teknik bilgi, yazılım, donanım, ekipman, mal ve hizmet alımından doğan geçmiş dönem borçlarını ihale bedelinden ödemeye veya ihale alıcısına ödemeye Fon Kurulu yetkilidir. Fon Kurulu, satış kararıyla birlikte, bu satışı gerçekleştirmek üzere en az üç kişiden oluşan bir Satış Komisyonu oluşturur ve başkanını belirler. Satış Komisyonu, toplam üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplam üye sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Ticarî ve iktisadî bütünlüğün muhammen bedeli, Satış Komisyonu tarafından, uzman gerçek veya tüzel kişilerin kıymet takdiri raporu dikkate alınarak, daha önce bütünlüğü oluşturan varlıkların ayrı ayrı kıymet takdirlerinin yapılmış olması ile bağlı olmaksızın düzenlenecek rapor çerçevesinde Fon Kurulu tarafından belirlenir. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mahcuzlar üzerinde birden fazla kişinin aynı veya şahsî hakkının bulunması veya bunların mülkiyetinin birden fazla kişiye ait olması durumunda, bu mal, hak ve/veya varlıkların değeri ayrı ayrı

(Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri
Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha
Görülmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

Bu madde hükümleri uyarınca yapılacak satış sürecinde, satış ilânının Resmî Gazetede yayımlanması ilgililere yapılacak tebliğ hükmündedir. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturduğuna karar verilen mahcuzların satışı, kapalı zarf veya açık artırma usullerinden biri veya ikisi birlikte uygulanmak suretiyle yapılır. Bundan sonra, Fon Kurulunun gerekli görmesi halinde ihalelere, pazarlık usulü ile devam edilebilir. Bu usullerden hangisinin uygulanacağına, ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mal, hak ve varlıkların nitelikleri dikkate alınarak Fon Kurulu tarafından karar verilir. İhale bedelinin dağıtımına esas sıra cetveli Satış Komisyonu tarafından düzenlenir. İhalenin sonuçlanması, Fon Kurulunun onayına bağlıdır. Satışın Fon Kurulu tarafından iptal edilmesi hali hariç olmak üzere, ihalenin feshi halinde alıcısına teslim edilmiş olan mal, hak ve varlıkların iadesi istenemez. Ancak, ihale bedeli ve bu bedelin ödeme tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümleri uyarınca işleyecek faiz tutarı toplamı ile sınırlı olmak kaydıyla hak sahiplerinin tazminat hakları saklıdır. Bu hüküm uyarınca yapılan satışlarla ilgili ihalenin feshi davaları, Fonun merkezinin bulunduğu yer idare mahkemelerinde görülür. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturulmasına karar verilmesinden itibaren iki yıl içerisinde ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mahcuzların, Fonun izni olmaksızın imtiyazlı alacaklılar dahil üçüncü kişiler tarafından muhafaza altına alınması ve satışı talep edilemez, mahcuzların maliklerinin iflasına karar verilemez, ilgili takyidatlar hakkında zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemez. Yukarıdaki hüküm çerçevesinde telekomünikasyon, enerji, ulaşım, radyo, yazılı ve görsel medya ve diğer sektörlerdeki, yönetim ve denetimi veya hisseleri Fon tarafından devir alınan şirketlere tanınmış im-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

tespit edilir. Bu madde hükümleri uyarınca yapılacak satış sürecinde, satış ilânının Resmî Gazetede yayımlanması ilgililere yapılacak tebliğ hükmündedir. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturduğuna karar verilen mahcuzların satışı, kapalı zarf veya açık artırma usullerinden biri veya ikisi birlikte uygulanmak suretiyle yapılır. Bundan sonra, Fon Kurulunun gerekli görmesi halinde ihalelere, pazarlık usulü ile devam edilebilir. Bu usullerden hangisinin uygulanacağına, ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mal, hak ve varlıkların nitelikleri dikkate alınarak Fon Kurulu tarafından karar verilir. İhale bedelinin dağıtımına esas sıra cetveli Satış Komisyonu tarafından düzenlenir. İhalenin sonuçlanması, Fon Kurulunun onayına bağlıdır. Bu hüküm uyarınca yapılan satışlarla ilgili ihalenin feshi davaları, Fonun merkezinin bulunduğu yer idare mahkemelerinde görülür. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturulmasına karar verilmesinden itibaren iki yıl içerisinde ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mahcuzların, Fonun izni olmaksızın imtiyazlı alacaklılar dahil üçüncü kişiler tarafından muhafaza altına alınması ve satışı talep edilemez, mahcuzların maliklerinin iflasına karar verilemez, ilgili takyidatlar hakkında zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemez. Yukarıdaki hüküm çerçevesinde telekomünikasyon, enerji, ulaşım, radyo, yazılı ve görsel medya ve diğer sektörlerdeki, yönetim ve denetimi veya hisseleri Fon tarafından devir alınan şirketlere tanınmış im-

(Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri
Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha
Görülmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

tiyaz sözleşmesi, lisans, ruhsat, işletme izni, ön izin, yayın izni, 3984 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesi hükmü kapsamında geçici frekans ve kanal kullanımı ve benzeri izinlerin yeni alıcıları adına devri ve tescilli işlemleri, Fonun bildirim üzerine ilgili kurum, kuruluş ve üst kurullarca, gerekli bilgi ve belgelerin tamamlanmasını müteakip başkaca bir işleme gerek kalmaksızın en fazla bir ay içinde tamamlanır. Bu hüküm uyarınca yapılacak satışlara ilişkin diğer esas ve usuller Fon tarafından çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. Fon tarafından atanan yöneticilerin, şirketlerin sermayesini kaybetmesinden ve/veya borca batık olmasından dolayı mahkemeye bildirimde bulunma yükümlülükleri yoktur. Bildirimde bulunmaktan dolayı bu şahıslar hakkında İcra ve İflas Kanununun 179, 277 ve devamı maddeleri ile 345/a maddesi hükümleri uygulanmaz ve Türk Ticaret Kanununun 341 inci maddesi uyarınca şahsî sorumluluk davası açılmaz. Yönetim ve denetimi Fon tarafından devir alınmamış şirketlere Fon tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile müdürler, ortaklar genel kurulunca görevden alınamayacağı gibi ibra edilmeyerek haklarında görev yaptıkları dönem veya dönemler dışında şahsî sorumluluk davası da açılmaz. Bu bentte yer alan hükümler çerçevesinde, varlıkları ticarî ve iktisadî bütünlük kapsamında satılan şirketlerin kamu kurum, kuruluşları ve üst kurullara olan ve satış tarihine kadar tahakkuk etmiş borçları satış bedelinden garameten tahsil edilir. Garama ile dağıtım sonrasında bakiye borç kalması, lisans, ruhsat, imtiyaz sözleşmesi, geçici frekans ve kanal kullanımı ve benzeri hakların devri ve yeni alıcısı tarafından işletilmesi için gereken ve kamu kurum, kuruluşları ve üst kurullarca yapılması gereken devrin tescil ve nakli işlemine engel teşkil etmez.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

kalmaksızın en fazla bir ay içinde tamamlanır. Bu hüküm uyarınca yapılacak satışlara ilişkin diğer esas ve usuller Fon tarafından çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. Fon tarafından atanan yöneticilerin, şirketlerin sermayesini kaybetmesinden ve/veya borca batık olmasından dolayı mahkemeye bildirimde bulunma yükümlülükleri yoktur. Bildirimde bulunmaktan dolayı bu şahıslar hakkında İcra ve İflas Kanununun 179, 277 ve devamı maddeleri ile 345/a maddesi hükümleri uygulanmaz ve Türk Ticaret Kanununun 341 inci maddesi uyarınca şahsî sorumluluk davası açılmaz. Yönetim ve denetimi Fon tarafından devir alınmamış şirketlere Fon tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile müdürler, ortaklar genel kurulunca görevden alınamayacağı gibi ibra edilmeyerek haklarında görev yaptıkları dönem veya dönemler dışında şahsî sorumluluk davası da açılmaz. Bu bentte yer alan hükümler çerçevesinde, varlıkları ticarî ve iktisadî bütünlük kapsamında satılan şirketlerin kamu kurum, kuruluşları ve üst kurullara olan ve satış tarihine kadar tahakkuk etmiş borçları satış bedelinden garameten tahsil edilir. Garama ile dağıtım sonrasında bakiye borç kalması, lisans, ruhsat, imtiyaz sözleşmesi, geçici frekans ve kanal kullanımı ve benzeri hakların devri ve yeni alıcısı tarafından işletilmesi için gereken ve kamu kurum, kuruluşları ve üst kurullarca yapılması gereken devrin tescil ve nakli işlemine engel teşkil etmez."

(Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri
Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha
Görüştürmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

MADDE 2 .- 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanununun 29 uncu maddesinin (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

h) Bir ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşunda yabancı sermaye payı, bu Kanunun ilgili diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla herhangi bir sınırlamaya tâbi değildir.

% 50'den fazla yabancı sermaye payı bulunan toplam radyo ve televizyon yayın kuruluşu sayısı ulusal yayın yapan kuruluş sayısının dörtte birinden fazla olamaz.

Bölgesel ve yerel radyo ve televizyon yayın kuruluşlarında yabancı sermaye hisse sahibi olamaz.

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

